

Editörden

Nesibe Aydın Eğitim Kurumları tarafından yayımlanan *Eğitim ve Gelecek Dergisi* on üçüncü sayısında sizinle buluşuyor. Dergimizin on üçüncü sayısında yer alan çalışmaları siz değerli okurlarımıza sunuyoruz.

Öğretmen kalitesi bir eğitim sisteminin kalitesi ile doğru orantılıdır. Öğretmenlerin hizmet içinde takip edilmesi ve desteklenmesi kadar hizmet öncesinde de çok iyi donatılmış olarak mezun olmaları gerekmektedir. **Tuğba Akar ve Mustafa Cem Babadoğan** tarafından hazırlanan *“Eğitim Fakültelerinde Kalite Kültürü Oluşturma Süreçlerine İlişkin Akademik Yönetici Görüşleri”* başlıklı çalışmada çok boyutlu iç kalite standartları üzerinde yürütülen kapsamlı bir çalışmanın bir boyutu üzerinde durulmuştur. Nicel ve nitel veri toplama tekniklerinin bir arada kullanıldığı karma yöntemle göre gerçekleştirilen araştırmada, üniversitelerin yazılı ve internet ortamında paylaşılan bir kalite politikası olmasına rağmen fakülte düzeyinde bu politikaların yaygın olmadığı tespit edilmiştir.

Erken okuryazarlık becerileri, yaşamın 0-5 yaş arası döneminde gelişen ve ilköğretim yıllarındaki okuma becerilerinin öncülü olan bilgi, beceri ve tutumlardır. Çocukların erken okuryazarlık beceri gelişimlerini takip edebilmek ve uygulanan eğitim programlarının etkisini belirlemek amacıyla dünya çapında çok sayıda araştırma yürütülmektedir. **Dilek Altun ve Burcu Sarı** tarafından hazırlanan *“Erken Okuryazarlık Alanında Türkiye’de Son On Yıllık Araştırma Eğilimleri: Tematik Bir İnceleme”* başlıklı çalışmada tematik analiz yöntemi kullanılarak, 2006-2016 yılları arasında yayınlanmış toplam 99 tez ve 118 makale, Okul Öncesi Eğitim Programı’nda (2013) yer alan kazanımlar göz önüne alınarak incelenmiştir. Araştırma kapsamına alınan makale ve tezler, betimleyici özellikler, metodolojik özellikler ve içerik özellikleri bakımından incelenerek sınıflandırılmıştır.

Özlem Haskan-Avcı, Tolga Zencir, Alper Karababa, Faruk Bozdağ ve Seray Betül Öztürk tarafından hazırlanan *“Erkek Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Mesleki Tercihlerine İlişkin Görüşleri: Toplumsal Cinsiyet Bağlamında Bir Analiz”* başlıklı çalışmanın amacı, erkek okul öncesi öğretmen adaylarının mesleki tercihlerini etkileyen koşullara ilişkin görüşlerini derinlemesine incelemektir. Bu amaçla, 2015-2016 öğretim yılında Türkiye’de Okul Öncesi Öğretmenliği lisans programlarında öğrenim gören 112 erkek öğrenciye yöneltilen açık uçlu sorularla öğretmen adaylarının; bu bölümü tercih etme nedenleri, bölüm tercih sürecinde karşılaştıkları güçlükler ve aldıkları destekler, gelecek kariyer planları ve bölümü tercih etmek isteyen adaylara önerilerine ilişkin görüşleri alınmıştır.

Özcan Palavan, Volkan Çiçek ve Bayram Ali Yıldırım tarafından hazırlanan *“Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırmaya Yönelik Tutumları”* başlıklı çalışmanın amacı, sınıf öğretmenlerinin kaynaştırmaya yönelik tutumlarını bazı değişkenler ışığında incelemektir. Gaziantep ilindeki 500 öğretmenin katıldığı araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından geliştirilen, 40 sorudan ve 5 alt boyuttan oluşan “Kaynaştırmaya Yönelik Tutum Ölçeği” kullanılmıştır. Araştırmanın sonunda, araştırmaya katılan öğretmenlerin kaynaştırmaya ilişkin tutum ölçeğinin bazı alt boyutlarından elde ettikleri

puanların cinsiyetlerine, yaş gruplarına, mesleki kıdem düzeylerine, medeni durumlarına göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık gösterdiği tespit edilmiştir.

Sosyal Bilgiler soyut kavramlara ilişkin konuların ağırlıklı olarak yer aldığı bir disiplin alanıdır. Dijital hikâyeler ise soyut düşünmeyi somutlaştırmada önemli bir role sahiptir. Dijital hikâye anlatımları, öğrencilerin içinde bulunduğumuz çağa uygun becerilerini geliştirmek, algılarını toplamak, derse teşvik etmek ve öğrenmeye karşı motivasyonlarını arttırmak için kullanılacak bir yöntem olarak düşünülebilir. **Tuğba Turan ve Burcu Sezginsoy Şeker** tarafından hazırlanan *“Dijital Hikâyelerin Beşinci Sınıf Öğrencilerinin Motivasyonlarına Etkisi”* başlıklı çalışmanın amacı, ortaöğretim 5. sınıf Sosyal Bilgiler dersi “Gerçekleşen Düşler” ünitesindeki konuların anlatımında dijital öykü kullanımının öğrencilerin motivasyonları üzerine etkisini araştırmaktır. Araştırma sonucunda, dijital öykülerin öğrencilerin genel motivasyonları ve alt boyutlarında (dikkat-uygunluk ve güven-tatmin) deney grubu lehine anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir.

Türkiye’deki mülteci ve göçmen nüfusu; savaş, işsizlik gibi faktörlerden dolayı son yıllarda artmaktadır. **Şahin İdin** tarafından hazırlanan *“Mülteci Öğrencilerin Fen Bilimleri Derslerinde Karşılaştıkları Zorluklar: Fenemolojik Bir Çalışma”* başlıklı çalışmanın amacı, mülteci öğrencilerin fen bilimleri dersini öğrenmeleri üzerine etkili olan faktörleri belirlemektir. Çalışmada mülteci öğrencilerin fen bilimleri derslerinde başarısız olmalarının nedenlerini anlamak için bu öğrencilerden derinlemesine veri almaya odaklanılmıştır. Araştırma sonucunda, fen bilimleri öğretmenlerine göre öğrencilerin fen bilimleri dersinde başarısız olmalarında; Türkçeyi iyi bilmemeleri, kendilerini Türkiye’ye ait hissetmemeleri, ekonomik nedenler ve olumsuz okul iklimi gibi faktörlerin etkili olduğu tespit edilmiştir.

Nazlı Akar ve Filiz Tuba Dikkartın Övez tarafından hazırlanan *“Ortaokul Matematik Grafik Bilgisinin Antropolojik Açısından İncelenmesi”* başlıklı çalışmada, Antropolojik Didaktik Teorisi çerçevesinde ortaokul matematik grafik bilgisinin kurumsal özelliklerini belirlemek için doküman incelemesi yapılmıştır. Doküman incelemesinden elde edilen veriler, ekolojik ve praksiyolojik yaklaşım kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırma sonucunda grafiklerin; sayı ve işlemler, cebir ve veri işleme öğrenme alanlarında yer alan oran-orantı, yüzde, eğim, denklem ve eşitsizlikler, denklem sistemleri, fonksiyon, istatistik ve olasılık konularının öğrenilmesi ve öğretilmesinde; matematik okuryazarlığı, problem çözme, iletişim, ilişkilendirme ve psikomotor becerilerin geliştirilmesinde araç, amaç ve hem araç hem de amaç konumunda kullanıldığı tespit edilmiştir.

Bilişsel yapı, uzun süreli belleğe kayıt edilen kavramların birbirleriyle olan ilişkilerini ortaya koyan bir yapıdır. Bilişsel yapının oluşturulması sırasında öğrenci eski bilgileri ile yeni bilgileri arasında bilişsel köprüler kurar. **Özgür Özcan ve Erdem Tavukçuoğlu** tarafından hazırlanan *“Lise Öğrencilerinin Işık ile İlgili Bilişsel Yapılarının Kelime İlişkilendirme Testi ile Araştırılması”* başlıklı çalışmada, iki aşamadan oluşan kelime ilişkilendirme testi kullanılarak lise öğrencilerinin ışık ile ilgili bilişsel yapıları tespit edilmiştir. Çalışma sonunda elde edilen veriler, kelime sayısı ve kelimeler arasında mantıklı bağlantılar kurulabilmesi amacıyla anlamsal ilişki tekniği kullanılarak incelenmiştir. Kelime ilişkilendirme testi kullanılarak elde edilen verilerin analizi ile anlamsal yakınlığı bulunan

kelimeler beş kategori altında toplanmıştır. Bu çalışma ile elde edilen bulgular, lisede öğretmenlik yapanlar veya üniversitedeki öğretim üyelerinin ışık ile ilgili konuların öğretiminde bazı noktalara özellikle dikkat etmeleri gerektiğini göstermektedir.

Zeynep Turan ve Yüksel Göktaş tarafından hazırlanan “*Öğretmen Eğitiminde Bilişim Teknolojileri Derslerinin Yenilikçi Şekilde Yeniden Tasarımı: Ters Yüz Sınıf Yöntemi Motivasyonu Nasıl Etkiler?*” başlıklı çalışmanın amacı, ters yüz sınıf yönteminin öğrenci motivasyonuna etkisini ile yöntemin kullanımında motivasyonu artıran ve azaltan etkenleri belirlemektir. Karma araştırma yönteminin kullanıldığı çalışmada ters yüz sınıf yöntemi geleneksel yöntemle karşılaştırılmıştır. Bulgular; ters yüz sınıf yöntemi ile eğitim gören grubun geleneksel yöntemle eğitim gören gruba göre motivasyonunun daha yüksek olduğunu göstermiştir. Öğrenciler, sınıf içi uygulamalı aktivitelerin, grup çalışmasının ve oyunlaştırma aktivitelerinin motivasyon düzeylerini artırdığını belirtmişlerdir.

Cemre İşler ve Özgür Yıldırım tarafından hazırlanan “*Türkiye’deki İngilizce Öğretmeni Adaylarının Tekno-pedagojik İçerik Bilgisi ile İlgili Alguları*” başlıklı çalışmanın amacı, Türkiye’deki İngilizce öğretmen adaylarının Teknopedagojik İçerik Bilgisi (TPİB) ile ilgili algılarını araştırmak ve bu algılarını etkileyen faktörleri ortaya çıkarmaktır. Hem nicel hem de nitel veri toplama yöntemleri ile yapılan çalışmaya 94 İngilizce öğretmen adayı katılmış ve öğrenme-öğretme süreçleriyle alakalı TPİB algılarını ölçmek üzere hazırlanmış olan iki farklı anket yanıtlamışlardır. Çalışmanın nicel ve nitel verilere dayanan ve birbirini destekler nitelikte olan bulguları göz önüne alınarak, İngilizce öğretmeni yetiştirme ile ilgili iki temel öneri sunulmuştur.

Mustafa Fidan ve Murat Debbağ tarafından hazırlanan “*Okul Deneyimi Dersinde Video Günlüğü (vlog) Kullanımı: Öğretmen Adaylarının Görüşleri*” başlıklı çalışmanın amacı, öğretmen yetiştirme programlarında yer alan ve vlog oluşturma prensiplerine uygun olarak seçilen “okul deneyimi” dersinde öğretmen adaylarının bireysel video günlüklerini oluşturmasını sağlamak ve onların bu süreçle ilgili görüşlerini ortaya koymaktır. Bu amaç doğrultusunda çalışmada nitel araştırma desenlerinden durum çalışması deseni kullanılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre, öğretmen adayları vlogun en fazla mesleki ve teknik anlamda yararlı olduğuna ilişkin görüş bildirmişlerdir. Bu bağlamda vlogların öğretmenlik mesleğiyle ilgili eksikleri görme, gözden geçirme ve düzeltme imkânı sağladığı (yansıtıcı öğrenme, öz-düzenleme becerisi), kişisel ve sosyal gelişim açısından; kendini ifade etme, iletişim, bilgi paylaşımı, eleştirel düşünme gibi becerilerin gelişiminde katkı sağladığı tespit edilmiştir.

Ahmet Şahin ve Ali Sabancı tarafından hazırlanan “*Pedagojik Formasyon Öğrencilerinin Eğitim Kavramlarına İlişkin Alguları: Metafor Çalışması*” başlıklı çalışmanın amacı, pedagojik formasyon öğrencilerinin eğitim, okul ve sınıftan oluşan temel eğitim kavramlarına ilişkin algılarının değerlendirilmesidir. Araştırma nitel araştırma yöntemlerinden olgubilim çalışması olarak desenlenmiştir. Veri toplama yöntemi olarak mecaz kullanımından yararlanılmıştır. Veriler, metaforik çözümlenmelerden yararlanılarak içerik analizine ve betimsel analize tabi tutulmuştur. Araştırmada eğitim, okul ve sınıf

kavramlarına dair düşüncelerin çeşitlendiği görülse de sonuçlar, eklektik bakış açısı ile bütüncül açık bir sistem tanımını ortaya koymaktadır.

Eğitim ve Gelecek Dergisi olarak gösterdiğiniz ilgi ve değerli katkılarınız için teşekkür ediyorum.

Gelecek sayıda buluşmak üzere...

Prof. Dr. Erten GÖKÇE

Eğitim ve Gelecek Dergisi Baş Editörü